

رہبر عمران وطن و شب چراغ راه مدنیت

مدنیت حیات انسانی نك لازم غیر مفارقی اولوب جوهر
عقلی علماً تنویر ایدرك رفاه وسعدت ایله یشامق و اسباب
و شرائطی بولمقدر .
رفاه وسعدت ایسه مائده طبیعیہ ارضدن شرائط فنیہ سیله
استفاده و تنعم ایده بیلمك نتیجه سیدر .

اثر
دارالفنون عثمانی طبیعیات شعبہ سنده علم حیوانات معلمی
دوقتور قائم مقام
ملوصی

استانبول — مطبعه عامره

۱۳۲۹

بصالح و کرامت و زینت عیوب انسانی که تمام مجسمه ذی افتداری
آید و هر دو روح و وقت و فضا و فخری یک افتدیه تقدیم نه چیز است

الله اعلم

حسینی

اَر نَاهِبْرَا مَك زَبْرَهٗ مَنْظُومِ سَبِيْر .

صنع حق که قوللری ایچون قیلیمش ارضی مائده
سعی و عرفانی شرط قیلیمش تنعمده قاعده
اولدقجه سعی و عرفان مائده بی فائده
فطانتله چالشمقله اولور نعمت زائده.

زرله مملو زیر زمین کورمک ایچون کوز لازم
ثروت رفاه انسان ایچون ثروت ایچون فن لازم
حسن نیت سعی و غیرت بزم ایچون پک لازم
رضای حق تحصیلنه دارین ایچون یول لازم

کلزار وکاشانهٔ وطنی دائرةٔ عمران وپایداره آلمق ایچون علویت
وجسامتیه متناسب بر پرکار معارف آچهرق حسن نیت عنزم قوی
وبازوی همت ایله دور ایتدیرملیدر .

ملر صی

افاده

اقوام متمدنه غریبه نك شهراه مدنیتده نه طرزده خطوه انداز
ترقی بولندقلربی تواریخ سالفه دن زیاده عصر حاضر تاریخی پک
رعا بر صورتده کو ستر مکده در. آوروپالیلر بنیاد مدیتی تأسیس
ایچون موقوف عایی بولان علوم و فنون اساسلرینک قسم اعظمی
عرب ویونانیلر ایله رومالیلرک بر اقدقلری آثار علوم و معارفدن
تشکیل ایلدکلرینی کتب تواریخ و باخصوص اندلس تاریخی پک صریح
اثبات ایدیور ایسه ده فقط آلدقلری درجه نظریه ده بر اقیوب
نظریات علمی همان تعلق درجه سنده تطبیقات عملیه سیله مزج ایدرک
رفاه و سعادت مدنیه غریبه بی انتاج ایدن نیجه نیجه استفاده مادیه
قبولرینی آدقلرینی و پی در پی آچمده بولندقلرینی نظر امعان ایله
اعتراف ایتمک قابل دکلدر.

شهراه مدنیتده آوروپالیلره شبچراغ حقیقت اولان یکانه بر
واسطه وار ایسه اوده هدف مقصدلری اولان ترقی و تعالی یه بر آن
اول واصل اولمق ایچون عزم قوی ثبات و متانت و یکدیگرینه امنیت
تامه ایله صاریله رق - نظریات علمی همان در عقب عملیات لازمه سنه
تطبیق ایتمک اوزره - متحداً چالشملی و نتیجه سندن استفاده مادیه
عظیمه تأمین ایتملریدرکه بو خصوصده ناظم مقامنده (اقونومی
پولیتیک - یعنی علم ثروت) دنیلان مهم بر علمدن پک چوق استفاده
ایتمکده درلر.

هر علمک جهت نظریسینی جهت عملیسنه تطبیق ایدوب تعلق

درجه‌سنده حاصل اولان نتایج و فوائد ماده‌سنی صرف احتیاجات بشریه به حصر و صرف ایتک اوزره لازمکلان وسائط و تسهیلاتی کوسترن (اقونومی پولیتیک - علم ثروت) دنیلان بر علم اولدیغی اربانه معلومدر .

اقوام متمدنه غربیه علوم و فنونک ناظمی و مفتاحی مقامنده بولنان علم ثروتدن شمدی به قیر پک چوق استفاده ایتدکلی کبی بی درپی ثروت و سعادت بشریه بی تأمین ایده جک و سائطی بو علم ایله کشف و اختراع ایتکده درلر . شرکتلر سندیکه لر سرمایه لریله صنایع مختلفه ایچون فابریقه لر وجوده کتیریلرک ثروت عمومییه حصوله خدمت ایدن صرف اقونومی پولیتیک - علم ثروت اولدیغی آشکاردر .

اوزرنده یشامقده بولندیغمز کره ارضک بز انسانلری ازهر جهت تغذیه به کافی بر ماده طبعیه اولدیغی و بومأنده دن تنم و استفاده ایده بیلیمک ایچون انک لسان طبعی قنسی مقامنده بولنان علوم حکمیه و طبعیه دن نه طرزده استفاده ماده تأمین اولنه بیلر جکنی انجق علم ثروت تعیین ایتدیکی جهته - دقیقه فوت ایتیه رک علم مذکورک تطبیقات و فعلیات ناظمه سندن بزم دخی بحق مستفید اولمقلغمزه اشد لزوم واردر .

شمدی به قدر بودرجه لزومک احساسنه مانع و حائل اولان ظلام شب یلدا ی استبداد باذن اه زائل اوله رق آفاق حریتدن طلوع ایدن شمس منیر مشروطیت صباح خیر الفلاحی ادراک ایتدیر مشدر . یو صباح خیر الفلاحک ادراک یله مفتخر و مسعود بولندیغمز زمان معدلت رسان حضرت خلافتنا هیده دقیقه فوت ایتیه رک حسن نیت

عزم قوی و متانت فکر ایله متحداً سعی ایتمک و بو خصوصده نظریات علوم ایله اکتفا ایتمیوب تشبثات شخصیبه ایله عملیاتنه توفیق و تطبیق ایدرک نتایج مفیده ماده سنه دسترس اولمق اوزره چالشمق لازمدر . بونتیج مفیده بی سوسیولوژی یعنی علم حیات اجتماعی قاعده سنجه احتیاجاتمزه حصرو صرف ایدرک ثروت عمومیه ملیه مزك احضارینه یکانه واسطه و ناظم اولان (اقونومی پولیتیق - علم ثروت) تطبیقاتی اولدینی اصلا اونودولما میدر .

ناظم اعمال و صنایع بشریه اولان - اقونومی پولیتیق - منابع ثروت و سعادت ملیه بی تأمین ایدر .

سنین و فیره دنبرو عاجزلرینک تدریسی ایله مشغول و مفتیخر بولندیغم علم حیوانات درسنگ اقونومی پولیتیق ایله اولان تعلق و مناسبتی و بونقطه نظر دن یازلمش بولنان فرانسزجه اثرلرک مندرجات مفیده سی فوق الحد شوق و غیرتمی تهییج و تزئید ایله یکی جهته مع القصور خامه عجز بیانی تحریک ایدرک سائقه فرط حمیتله بو اثر ناچیزانه می ترتیب - و (رهبر عمران وطن) نامیله توسیم ایدرک میدان قرآته وضع ایلدم . و مناه التوفیق .

مخلصی

ديباچه

(اقونومی پوليتيق يعنى علم ثروتك انسانيت و مكارم اخلاق ايله
اولان مناسبت و تعلق)

علم ثروتك تطبیقات و نتایج مفیده سی مکارم اخلاق ايله مشروطدر .
مکارم اخلاق اولمدیجه علم ثروت مشر اوله مز .

اخوان کرام ! شبان وطن !

دنیاده و عقباده سعادت حال تحصیل علوم و معارف ايله مشروطدر .
بو حقیقت جمله جه معلوم و اظهر من الشمس آشکاردر .

(کنت کنزاً مخفياً فاحبیت ان اعرف فی خلقت الخلق لاعرف) حدیث

قدسی سر جلیلی اوزره جناب خالق تعالی و تقدس حضر تبری قدرت
و عظمت و موجودیت صمدانیه سندن جمیع کائناتی خلق ایتمش و با خصوص
مخلوقاتندن انحق انسانلره عقل و نطق احسان ایدرک ذات الوهیتنی
علی قدر العبودیه فهم و ادراک ايله مکلف قیلمه شدر . ذات الوهیتنی ادراک
ایسه عقل ایجابی تحصیل علوم و فنون ايله مشروطدر . علوم و فنون
تحصیل اولمدیجه عقل بشر هیچ برشی ادراک ایده مز .

من کل الوجوه دارین ده فلاح و سعادتنی موجب اوله جق علوم
و فنون ايله انلر حقنده کی دقایق و حقایق احکام قرآنیه ايله ثابتدر .
احکام قرآنیه یی او کرنوب مقتضاسی اوزره عمل ایدنلر ايله او کر نه .
میهرک جاهل قالانلرک عندالهیده مساوی اوله میه جقلری (قل هل
یستوی الذین یعلمون و الذین لایعلمون) آیت کریمه سی ايله ثابتدر .
بوکا اصلا شبهه یوقدر .

(بعثت لاتمم مكارم الاخلاق) حديث شريفك مال منيف اوزه
انسانلر احكام قرآنيه ايله تنوير عقل ايدرك مكارم اخلاق اكتساب
ايتك ايله مكفدرلر . مكارم اخلاق اكتساب ايدلمدكجه دارينده
فلاح و نجات اميد ايدلمايلدر .

تحصيل علوم و فنوندن متصد امر الهى و سنت پيغمبرى اوزه
مكارم اخلاق اكتساب ايتكدر .

مكارم اخلاق نصل شيلردر ؟ بونارك بحق تعريف و تعدادى
خصوصنده خامه عجز بيانم مساعد دكلدر . مكارم اخلاق مياننده
باشليجه ذكر و بيان ايتمكه جراتياب اوله جنم بر حقيقت واردركه اوده
انسانلرک تحصيل علم و كالات ايتدكجه خالق تعالى و تقدس حضر تليينه
قارشو ايفاسنه بورجلى اولدقلىرى عبوديت و وظائف انسانيه در .

انسانلر تحصيل علم و كالات ايتدكجه جناب حقه قرينيت پيدا ايدرك
عبوديت و وظائف انسانيه ايله مكلف اولدقلىرى ادراك ايدرلر .
بو حقيقتى علم كوسترر . دنيا ده و عقبا ده رضای الهی ي متضمن اولان
سعادت بو حقيقتى اكلامق ايله مشروطدر . علوم و فنوندن نصيبى
اوله ميان اقوام بو حقيقتى ادراك ايدمه زلر .

دارينده يعنى كرك دنيا ده و كرك عقبا ده نائل سعادت اولمق
ايچون رضای الهى و رضای پيغمبرى ي اکتساب ايتك شرطدر .
رضای الهى و رضای پيغمبرى ي اکتساب ايتك ايسه تحصيل علوم
و فنون ايدرك مكارم اخلاق و وظائف انسانيه ي او كرتك و اجرا
ايتك ايله ممكندر .

مكارم اخلاق و وظائف انسانيه دن اهم اولان - انسانلرک يكديكرينه
لازم اولدينى درجه ده معاونت و مظاهرت ايتلر بدر . - (تعاونوا)

نص جاہلی ایله بو حقیقت تظاهر ایلدیکی کبی - (اختلاف اتی رحمة واسعة) حدیث شریفی ایله دخی مثبت و مؤیددر . مأل منیفی اوزره انسانلر بالاستشاره یکدیکرندن عقلاً و مادهً معاونت و مظاهرت کوردکجه تشریک مساعی ایله رفاه و سعادت تی تأمین ایده جکلری آشکاردر . اقوام مترقیه نك رهبر اتخاذ ایتدکلی (اقونومی پولیتیق - علم ثروت) انسانلرک معاونت متقابله و تشریک مساعی ایتلری اساسنه مستند بر علم اولدیغی و بو علمک دلالتیه یوماً فیوماً ترقی ایتکده اولدقلری آشکاردر .

علم ثروت صرف مکارم اخلاق اوزرینه استناداً انسانلرک یکدیکرینه قارشو ایفاسنه مجبور اولدقلری معاونت و مظاهرتک وسائط اجراسی ایله تطبیقات و نتایج مفیده سنی بیلدیرن بر علم اولدیغی شبهه سزدر . بو علم تقسیم اعمال قاعده سی اوزره وظائف بشریه تی تقسیم ایدرک هر برندن آیری آیری استفادهً ماده تی تأمین ایتدیکی کبی بونک نتیجه سی اوله رق ثروت عمومیه تی احضار ایدر .

مکارم اخلاق که نصف و عدالت ، صدق و صداقت ، لطف و عاطفت ، شفقت و وحیت معاونت و مظاهرت و سائر اوصاف و مزیات علویه انسانیه در که انسانلر اول باول شمس منیر معارف ایله تنویر عقل ایدوب بو خصائل و مزیات علویه انسانیه ایله متصف بولنه رق مقتضیاتی اولان افعال و اعمال حسنه ایله یکدیکرینه معاونت ایتمک ایله مکلفدرلر . بو حقایق احکام قرآنیه و احادیث نبویه ایله ثابتدر . بو اوصاف و مزیات علویه انسانیه نك مقتضیاتی جمع ایله آهنگ انتظامنده موقع تطبیق و فعلیاته قویه رق ثروت عمومیه تی احضار ایدن علم اقونومی پولیتیق یعنی علم ثروتدر .

علم ثروت بو نقطه نظر دن یعنی مکارم اخلاق اصحابی اولان
متمولان واغیا شرکتلرینک کیسه حمیت و معاونت لر دن حاصل اولان
نقود ایله ممالک و قرا آره سبنده اوتوموبیل ایشلیه جک یوللر یا پهرق
زراعت و فلاحتی توسیع ایتک اسبابی در میان ایتدیکی کبی حیوانات
فرسیه بقریه و حیوانات غنمیه کبی حیوانات مفیده یتشدر مک و سائطنی
کوستر . منسوجات و سائر صنایع فابریقه لری وجوده کتیر یله رک
توسیع تجارت و ازهر جهت تعاطی و مبادلات ایله ثروت عمومیه نک
تکثیری شرائطنی کوستر دیکی کبی علی العموم آلتون کמוש حدید
و سائر معادن مفیده نک کشف و تحری ایچون حفریات و سائر وسائط
عملیه سنی علم ثروت تهیه واحضار ایدر .

بو مقصد معنایی حیز حصوله کتیر مک ایچون علم ثروت تعلق
جهتیه باشلیجه علوم ریاضیه و علوم طبیعی دن استعانه ایدر .
علوم طبیعی علوم ریاضیه نک معاونت نظریه سی ایله مائده طبیعیه
ارضدن استفاده مادیه تأمین ایتک طریقنی کوسترن علم لر در که
بونلرده علم حکمت علم کیمیا علم الارض و المعادن علم نباتات و علم
حیواناتدر .

اقونومی بولیتیق یعنی علم ثروت متخصصی اولان ذوات علوم ریاضیه
و طبیعیه متخصصی اولان ذواتک هر بر لر دن بحسب الاختصاص
استفاده مادیه تأمین ایتک جهتنی در میسان ایدر علم حکمته متعلق
حرارت ، الکتریق ، ضیا و سائر مؤثرات طبیعیه و حکمیه دن واپور لر ،
لوقوموتیفلر ، فابریقه لر الکتریق ایله متحرک تراموا یلر ، تلغراف
تلسز تلغراف ، تله فون ، طیاره و سائر وسائط مدنییه وجوده
کتیرر . علم کیمیا یه متعلق خصوصاً دن ایسه یوک و ایسک منسوجاتی

فابریقه لرنده لازم اولان بویالرك احضارینی ، ادویه طنبیه و اغدیة متنوعه خصوصنده لازم اولان موادك صافیتنی و اصول استحضارینی درمیان ایلدیکی کبی علم نباتات متخصصلرندن زراعت و فلاحتی توسیع خصوصنده استفاده جلب ایدر . علم معادن متخصصلرندن آلتون کموش حدید و سائر معادن مفیده نك اصول کشف و تحریسی ایله حفریات اجرا ایتدیررک موقع استفادهیه وضع اولنسی و سائلطنی احضار ایدر .

علم حیوانات متخصصلرندن دخی اصول فینه سنه توفیقاً حیوانات فرسیه ، بقریه و غنمیه طیور دجاجیه و اسناك یتشدیریلرک استفاده مادیه و ثروت عمومیه احضار ایتک جهتی درمیان ایدر .

سرد اولنان شو حقایق دن اکلاشیلیوزکه علم ثروت رفاه و سعادت دنیویه ایچون اهم و انزم اولوب استنادکاه و موقوف علیهی مکارم اخلاقدر . یکانه مکارم اخلاق اوزرینه مستند بولنان علم ثروت ازهر جهت ثروت و سعادت دنیویه بی احضار و تأمین ایتکه کافیدر . من کل الوجوه استجلاب رضای الهییه مصروف سعادت دنیویه نك دخی سعادت اخرویه بی تأمین ایده چکی آشکاردر .

(علو الهمة من الایمان) (حب الوطن من الایمان) (الدنیا مزرعة الاخرة) حدیث شریفلرینک مال منیفی اوزره من کل الوجوه استجلاب رضای الهی مقصدیله افعال و اعمال خیریهیه بزل همت ایدرک وجوده کتیرمک ایمان کامل اقتضاسندن اولدیغی کبی باخصوص وطن مقدسه محبت ایله عمران و احیاسنه چالشمق ایمان کامل اقتضاسنددر .

ایمان کامل اقتضاسندن اولان فریضة مقدسه نك حسن ایفای

انسانی رضای الهی به مظهر قیصر . رضای الهی به مظهریت دارین ده موجب فلاح و سعادت در چشم بصیرت دائما بو حقیقت نقطه سینه آچیلملیدر . چونکه جناب قادر مطلق حضرتلری مخلوقاتندن انجق انسانلره عقل نطق و چشم بصیرت احسان بیوره رق دیگر مخلوقاتندن تمیز و تفصیل ایله خالق بیورمشدر . انساندن بشقه بو عزایای علویه به هیچ بر مخلوق نائل اولمامشدر .

انسانک انسان اولسی اقتضاسی چشم بصیرتی نور معارف ایله آچیلدجه قارشوسنده (رأس الحکمة مخافة الله) حدیث شریفی ایله (بعثت لاتم مکارم الاخلاق) حدیث شریفک مال منیفلرینی کورر . دارین ده موجب سعادت اوله رق فوز و نجات بولق ایچون بزه یکانه رهبر و شبچراغ حقیقت انجق بو ایکی حدیث شریفک مال منیفلریدر چشم بصیرتی آچان نور معارف احکام قرآنیه دن صدور ایتمشدر . من کل الوجوه احکام قرآنیه و سرائر فرقانیه نی بو حدیث شریفلر جمع ایتمشدر . بو حقیقت اظهر من الشمس در . انسان ایچون جناب قادر مطلق حضرتلرندن خوف ایله ینه ذات الهیسنه التجادن بشقه چاره نجات بو قدر . ذات الهی به بحق التجا ایدرک مظهر سعادت دارین اولق بهمه حال نور معارف و مکارم اخلاق اکتساب ایتمک ایله ممکندر . مکارم اخلاق — اکتساب ایدلمدجه دارین ده فوز و نجات امید ایدلمملیدر . مکارم اخلاق اوامر الهیه و سنن نبویه به — امثال ایتمکدر .

اوامر الهیه جناب قادر مطلق حضرتلرینه عبادات و طاعاته بولنق ایله برابر عین فرائض الهیه سندن اولان زکاتی و یرمک یعنی محتاجینه معاونت خصوصنده دریغ ایتمامک اهم و الزمدر ، فرائض

الهيهدن اولان زكات كه اغنيا و متمولانك يكديكرينه بولنسى مقتضى
امنيت اوزرينه استناداً كيسه حيتلرندن تراكم ايدن نقود سرمايه ليله
شركتلىر ، سديقه لىر ، بانقه لىر احداث ايتك و بويله جه حاصل اولان
سرمايه لىردن بلاد و قريه لىر آره سنده اوتومو بويل ايشليه جك يوللر
ياپمق ، محتاجين اهالى به اراضى تخم ، حيوانات ، بقريه ، صابان بوللق
وايجابنده زراعت ماكنه لىر وسائر وسائط نافعهي سهولتله تدارك
ايتدرمك ، كويلرده مكتبلىر آچمق ، بيوك شهرلرده محصولاتنه كوره
صنایع فابريقه لىر ، دكرمنلر وجوده كتيرمك ، هر درلو صنایع
وتجارتى اوياندره رق اهالى بي مستفيد ايتك ايله ثروت عموميه بي
تزيد ايتك لازمدر . ثروت عموميه مليه ترايد ايتدجه انكله متناسب
اوله رق ايديله جك معاونت مايه دن دريدنوطلر وسائر وسائط حربيه
بريه و بحريه نك سهولتله اشترا اولنه بيله جكي شهبه سزدر . هر حالده
اول باول لايق اولديغى درجه ده معارف عموميه بي احيا ايدرك اكتساب
مكارم اخلاق و بونك نتيجه سى اوله رق ثروت عموميه مليه نك برآن
اول احضارى ايله رفاه وسعدت دارينه نائلت اسبابنه توسل لازمدر .
بو خصوصده قطعا اهل و تكاسل كوسترنا مليدر ، زيرا ايمانه مستند
بولنسان علو همت ايله محبت وطنيه — دقيقه فوت ايتمه رك بو نقطه
نظر دن متحداً چالشمقمازى — مستلزمدر . دها آچيق سويلك
ايستر ايسه ك (رأس الحكمة مخافة الله) (بعث لاتم مكارم الاخلاق)
(علو الهمة من الايمان) (حب الوطن من الايمان) احاديث نبويه سنك
مال منيفلىر — دقيقه فوت ايتمه رك متحداً وطنك ترقى و تعاليسنه سعى
وغيرت ايتمكلكمزى امر و تكليف ايتكده در . زيرا اوامر الهيه
و احكام سنن نبويه اوزره وطن مقدس مزك ترقى و تعاليسنه سعى

وغیرت ایدر ایسهک رضای الهی بی متضمن اولان سعادت دارین بزم
ایچوندر . عکسی تقدیرنده معاذاه دارینده فلاح ونجات اوله میه جنی
آشکاردر . (دنیا مزرعه الاخره)

اشارات عاوضانه مک زبده منظوم سی

وطن برمادر مشفق عمران ایله احیا ایستر
که هدم اولدی مصائب له بر آن اول اعمار ایستر
اعمار ایله احیاسنه حب وطن ایمان ایستر
حب وطن امر نبی امر نبی عرفان ایستر
عرفان ایچون معارف شرط معارفده اکیال ایستر
معارفده اکیال انجیق مکاتب له افعال ایستر
افعال ایچون تعاون شرط مکارم اخلاق ایستر
مکارم اخلاق ایله اولور ثروت اقدام ایستر
اقدام ایله ایقاپ ایله چوق شرکت لر احداث ایستر
بوشرکت لر یول یا پهرق زراعتدن فلاح ایستر
فابریقه لر دمیر یولار اوتوموبیل سیار ایستر
صنایعدن تجارتدن حاصلاتی روان ایستر
معادنن منابعدن بیجه ثروت ضمان ایستر
بو ثروتدن عموم ملت استفاده رفاہ ایستر
رفاه ایله تعاوندن تمام قوت قرار ایستر
تمام قوت دریدنو طرلر شنایدر لر تمام ایستر
بو قوت له محزون وطن مصائبدن خلاص ایستر
مقصدلره وصول ایچون بیوک همت مدام ایستر

بيوك همت كه پك عالی اكا لایق ایمان ایستر
هر حال و کار بو خصلت له اهل ارباب عیار ایستر
بو شرط لر له موازن در سیاسیات امعان ایستر
ذکر اولنان صرف حقیقت امر خدا ایفا ایستر
ایفا ایچون عزم قوی متحداً ثبات ایستر
ثبات ایله توفیق حق همان عصر رشاد ایستر

مقدمه

مدینت — تعریف مدینت — شرائط اکتساب مدینت

اکتساب مدینت دن مقصد اولاً من کل الوجوه رضای الہی بہ موافق بر صورتہ عقلی علماً تنویر و تربیہ ایدرک ثروت و سعادت دنیویہ بی استحصالہ سعی اولمق ثانیاً بو ثروت و سعادت رضای الہی بہ موافق (جوامع ، مکتبہ ، خستہ خانہ لر ، فابریقہ لر ، تأسیس ایتمک ، عجزہ و بیچارگانہ ازہر جہت مددرس معاونت اولمق) وسائرہ کبی اعمال خیریہ بہ صرف ایدرک سعادت اخرویہ بہ نائل اولمقدر کہ حقیقی مدینت شو افعال و اوصاف حسنہ بی جمع ایتمک ایلہ مشروطدر .

(حب الوطن من الایمان) حدیث شریفی مال منینی اوزرہ وطن مقدسی سومک ایمان اقتضاسننددر . وطن مقدسی سومک فرط حیتلہ عمران ممالک ، تأمین منابع ثروت ، تزئید رفاه و سعادت ایچون متحداً چالشمق و اسبابنہ توسل ایتمکدر . بویلہ جہ استحصال اولنان ثروت و سعادت بالجللہ مطالب و احتیاجات دنیویہ بی حسن تسویہ بہ کافی اولہ جنی کبی من کل الوجوه مقصد اقصی و رضای الہی بہ موافق اعمال خیریہ بہ دخی موفق قیلر کہ بونقطہ نظر دن رضای الہی بہ مظهریتلہ وطن عقبای ازلی اولان سعادت اخرویہ بہ نائل قیلر .

سعادت اخرویہ بی متضمن اولان رضای الہی بزقولرینک یکدیکریمزہ ازہر جہت معاونت و ابراز فداکاری ایتمکلکمز ایلہ مشروطدر . (تعاونوا) نص جلیلی بو حقیقتہ برہاندر .

اساس مدنيت معارف ، صنايع ، تجارت ، اقتصاددر .
بنیاد مدنيت بودرت اساس متين اوزرينه مستددر .
بواساسلرك اك مهمى وبرنجيسى اولان معارفدر . شمس منير
معارف طلوع ايتدكجه انسان ظلام شب يلدای جهلدن قورتيلوب
صبح خيرالفلاح مدنيتى ادراك ايدمز .
معارف برشمس حقيقتدر كه مطلعى صرف مشتاقانه آرزووتشبت
ايه تحصيل علوم وفنون ايدرك نظرياتى عمليات متعلقه سنه توفيق
وتطبيق ايتكددر . نظرياتى عملياتنه تطبيق ايدلمان علوم وفنونك
نتايج مفيدهسى عقيم قالور . نظريات عمليات ايله توفيق وتطبيق
ايدلدكجه هيچ بر استفاده ماديه وهيچ بر صنعت تأمين وتشكيل ايديله مز .
تك قناد ايله قوش اوچه مدني كى ههاى معارف دخى نظريات
قناده عمليات قنادى برلكده تحريك ايدرك اوج بالاى مدنيته پرواز
اولور . اقوام مترقيه غريبه نك ترقى وتعاليسى بوتقطه نظر دنددر . علوم
رياضيه وحكميه تحصيلندن مقصد عملياتنه تطبيق ايدرك واپورلر ،
شمندوفرلر ، بخار ماكنه لريله متحرك فابريقه لر ، دكر منلر ،
تلغراف ، تلسز تاغراف ، تله فون ، فونوغراف ، اوتوموبيل ،
بالون ، طياره وسائر كى وسائط عمليه ايله استفاده
ماديه تأمين ايتك اولدينى كى علوم طبيعیه دن علم نباتات ، علم
حيوانات ، علم معدنيات تحصيلندن مقصد دخى عمليات لازمه سنه
تطبيق ايدرك زراعت وفلاحتى توسيع ايتك ، حيوانات غنميه بقریه
وفرسيه كى حيوانات اهليه ومفیده نى تكثير واصلاح ايتك ومعادنى
كشف واخراج ايدرك من كل الوجوه استفاده ماديه وثروت عموميه
احضار ايتكددر .

عملیاتنه توفیق و تطبیق ایدلیه رک (مع التأسف شمدی یه قدر مکاتبده اولدیغی کبی) یالکز نظریاتیه اکتفا ایدیلان علوم و فنون طیار و سریع الزوالدر . نتایج مفیده اعتباریه دخی عقیم و قاصر در . نظریات علوم براز مدت قوای حافظه انسانده وهم و خیال کبی منقوش قالور ایسه ده انحام محو و زائل اولور اقوام شرقیه کتبخانه - لرنده سنین و فیره دنبرو محفوظ قالب کوه لره ما کل اولان کتب عتیقه نك شمدی یه قدر هیچ برندن استفاده مادیه تأمین اولنه مامش ! زیرا عملیاتنه تطبیق جهتیه اصلا کیدیه مامش و مع التأسف الان کیدلما مکده در !

علوم و معارفک نظریاتیه عملیاتی توفیق و تطبیق ایدرک استفاده مادیه و ثروت عمومیه احضار ایتک ایچون اول باول عزم قوی حسن نیت اتحاد افکار اشتراک ایله تشبثات شخصییه لازمدر . بونلر اولدقجه عمای جهل و عطالتدن قور تیلحق ممکن اوله منز . نوع بشرکه فطره عمای جهل ایله طوغمقدمه در . بو عمای جهلی ازاله ایدرک چشم بصیرتی آچان کحال علوم و معارفدر . فقط چشم بصیرتک تمامیه آچیلرسی — علوم و معارفک نظریاتیه اکتفا اولنمیوب بهمه حال عملیاتنه تطبیق ایدرک استفاده مادیه و ثروت عمومیه احضار ایدلمسنه — متوفقدر . بوشرائط داخلنده کحال علوم و معارف چشم بصیرتی آچهرق اوزرنده یشادیغمز کره ارضک بر مائده طبیعی صمدانیه اولدیغنی و مجرد انسانلرک کسوه عنصریه سنی تشکیل ایچون اغدییه نباتیه و حیوانیه حصولنه خدمت ایتدیکنی کوستردیکی کبی بو اغدییه مختلفه دن طریق استفاده یی بعض حیواناتدن (یوک و ایپک) و بعض نباتاتدن ایسه (کتن پموق و سائره کبی) ملبوسات مقامنده استفاده

ایتمک و با خصوص طبقات عمیقۀ ارضیه آره سنده بولسان معادن مختلفه دن استفاده ایتمک و سائطی کوسترر. بو وسائطک تدارک و درمیان اولنمسيله درکه زراعت و فلاحه چوخه شياق و ایپک فابریقه لری معمارلق معدنچیلک و سائر صنایع مختلفه وجوده کله رک ارباب صنعت تمیز ایدر. بو ارباب صنایعک سوسیولوژی (حیات اجتماعی) و اقونومی پولیتیق یعنی علم ثروت نقطه نظرندن یکدیگرینه تعاون و مبادله افعال ایتملری تجارت فعل مهمنی او یاندیره جغی کبی بونلرک نتایج مفیده اقتصادی سندن دخی ثروت عمومی میدانه کله جکی آشکاردر.

اقوام شرقیه من القدیم معارفی اسقولاستیق اصولیه یالکز نظریاتده براقوب اسلاف علمانک کتبخانه لره ترک و تبرع ایتمکلری کتب عدیده بی کووه لره ما کل اوله رق کوشه نسیان عطالته براقش اولملری و عملیاتنه تطبیق ایتمه رک اصلا استفاده ماده و ثروت عمومی جنبه تشبث ایده مامش اولملری بو کون ارباب عقل سلیمی اشکرینر تأثر قیلمقده در! اسفا!

شواحوال اسف اشتماله بو کون یکانه چاره ساز اوله جق معارف، صنایع، تجارت، اقتصاددر. آب کوثر ترقی و رفاه سعاده بو کون صوک درجه تشنه بولندیغمزی ادراک ایدیورز! بو آب کوثر ایله سیراب ایده جک چشمه معارف صنایع تجارت و اقتصاددر.

اسلافزک علوم و معارفی کتبخانه لرده عاقل و باطل برحاله براقوب تطبیقات عملیه و استفاده ماده جهته کیده مدکلری و بو حال عطالت اشتمالک - عصر لره امراض ارثیه کبی انسال اولاد واحفاده انتقال ایدرک بر دردد و انا پذیر جهالت حالی آلدیغی - کوروب دلخون اولماق قابل اوله میور! بودرد و انا پذیر جهالته شفای عاجل بخش ایده جک

حاذق معارف ، صنایع ، تجارت ، اقتصاددر . فقط بوحکیم حاذق
حکیم تدابیر و تداویری بحق مشر اولمق ایچون (انمالاعمال بالنیات)
سری اوزره اولا حسن نیت عزم قوی ، تشبث شخصی متانت
و اتحاد افکار تام ایله تشخیص مرض ایتدکن صکره (علوالهمه
من الایمان) سرنده بولنان دوای شافی ایله تدای اولنمیدر .

ایمانه مستند بولنان علو همت بر دوای شافی عاجلدرکه بوده
دقیقه فوت ایتمه رک علوم و فنونک نظریاتیله تطبیقات عملیه و ماده سنی
عزج و جمع ایدوب زراعت و فلاحی توسیع ایتک معادنی خفر
ایدوب صنایع مختلفه ایچون فابریقه لر تشکیل و تأسیس ایدره رک امر
مهم تجارتی اوایاندرمق و مناقلات تجارتی تسهیل و تسریع ایچون
تواحی و قریه لر آره سنده اوتوموبیل ایشلیه جک یولار بیوک قصبه
و شهر لر آره سنده شمندوفر ایشلیه جک یولار یاییله رق استفادۀ ماده
و ثروت عمومیۀ ملیه یی احضار ایتمکدر .

ثروت عمومیۀ ملیه یی احضار و انتاج ایدن بو اصول تداوینک
هر حالده مدنیت ، رفاه و سعادت ملیه یی باذن اه احیایه موفق اوله جنی
کونش کی آشکاردر .

قطعه

جمله گاه خسروی اول شب که . تریزین ایتدیلر

خون فرهادی خنای پای شیرین ایتدیلر

چیقمدی بریم تن قد بلند همته

اطلس کردونی برقاچ کره تخمین ایتدیلر

شو قطعه دن آنان شمه حقیقت :